

تأثیر آزادسازی ارزهای بلوکه‌شده بر اقتصاد#۴۷: بانک مرکزی می‌تواند در کنترل بازار ارز و مهار تورم نقش مهمی ایفا کند

در نتیجه دیپلماسی دولت سیزدهم، ارزهای بلوکه‌شده ایران در کره‌جنوبی آزاد شد و مسیر بهره‌مندی از مطالبات و دارایی‌های ایران در بانک‌های عراقی نیز هموارتر شده است؛ اما آزادسازی این منابع ارزی چه تأثیری بر اقتصاد کشور دارد و آیا می‌تواند ثبات را به اقتصاد ایران بازگرداند؟

به گزارش سایت خبری پرسون، یکی از اهرم‌های فشار اصلی در تحریم‌ها، محدود کردن درآمدهای ارزی ایران از طریق اعمال محدودیت‌های تجاری و بانکی بوده و از همین معبر، ایران نه‌تنها در بازارهای جهانی به‌خصوص بازار انرژی تحت فشار قرار گرفته بلکه امکان دریافت ارزش معاملات خود را نیز از دست داده است ازاین‌رو، در کنار تلاش‌های داخلی برای دور زدن محدودیت‌های تجاری، بر رفع محدودیت‌های ایجاد شده بر دارایی‌های ایران در بانک‌های خارجی نیز تمرکز شده که یکی از نتایج آن، آزادسازی ۶میلیارد دلار در کره‌جنوبی بوده است.

کارگشایی با منابع جدید

عباس آرگون، عضو هیأت رئیسه اتاق تهران درباره آزادسازی منابع ارزی ایران در کره‌جنوبی و آثار آن بر اقتصاد ایران، به خبرگزاری مهر، می‌گوید: برداشت بنده این است که این پول‌ها قبلاً خرج شده و از این منابع نمی‌توان استفاده مجدد کرد و درآمد جدیدی برای دولت نیست. اما بانک مرکزی توانسته به منابعی دسترسی پیدا کند که قبلاً به دولت ریال آن را پرداخت کرده است و از این منظر آزادسازی ۶ میلیارد دلار پول بلوکه‌شده مثبت ارزیابی می‌شود.

آرگون می‌افزاید: این منابع می‌تواند تسهیل‌کننده و تقویت‌کننده بانک مرکزی در کنترل بازار ارز بوده و نیازهای بازار ارز را تأمین کند. متأسفانه در بازه زمانی این پول با توجه به افت پول کره‌جنوبی یک میلیارد دلار متضرر شده است. البته شاید بانک مرکزی مبلغ مابازای ریالی کمتری به دولت پرداخت کرده باشد و از این موضوع اطلاع کافی نداریم. هرچقدر کشور بتواند دسترسی به منابع ارزی پیدا کند و تحریم‌ها کاهش پیدا کند مدیریت بازار ارز راحت‌تر خواهد بود.

ابزار ضدتورمی

عبدالمجید شیخی، اقتصاددان و استاد دانشگاه نیز درخصوص اقدامات بانک مرکزی برای کنترل نرخ ارز به‌عنوان عامل مؤثر در تورم، به مهر می‌گوید: بانک مرکزی می‌تواند نرخ ارز را هفته‌به‌هفته کاهش بدهد چون در وضعیت فعلی نرخ ارز بالاتر از نرخ واقعی آن است که این امر می‌تواند به افت قیمت بازار سایر کالاها و خدمات نیز بینجامد.

او به افزایش ۴۳درصدی صادرات نفت ایران در سال گذشته هم اشاره می‌کند و می‌افزاید: در وضعیت فعلی شاهد افزایش صادرات نفت هستیم، ضمن آنکه باید بیشتر به سمت مبارزه با فرار مالیاتی حرکت کنیم تا نیاز به صادرات نفت که با تحریم‌ها روبه‌رو است، کمتر شود، چون میزان فرار مالیاتی در حال حاضر ۷برابر آمار ارائه شده فعلی است.

به عقیده شیخی، انتظار می‌رود با تلاش بیشتر دولت و بانک مرکزی، بهبود آمار تراز پرداخت‌ها و افزایش قابل‌توجه صادرات نفتی و غیرنفتی همزمان با کاهش نرخ رشد نقدینگی و تورم نسبت به سال‌های اخیر ادامه داشته باشد و شاهد تحقق رشد تولید و مهار تورم باشیم.

آثار کوتاه‌مدت آزادسازی منابع ارزی

باید این نکته را نیز خاطرنشان کرد که مبلغ ۶ میلیارد دلار برای شروع کار آزادسازی خوب بوده اما مبلغ چندان بالایی هم نیست که بتواند تحول در اقتصاد ایجاد کند، این منابع ارزی اما برای چندماه خیال دولت را از تأمین ارز کالاهای اساسی و دارو راحت می‌کند.

محمد غفوری، کارشناس و فعال اقتصادی درباره آزادسازی منابع ارزی ایران و تأثیر بر اقتصاد ایران می‌گوید: منابعی که آزاد شده صرفاً برای خرید کالاهای اساسی و دارو است؛ اگر شرایط اقتصاد ایران عادی بود هر دوماه باید ۶میلیارد دلار وارد کشور می‌شد و این موضوع می‌توانست روی اقتصاد اثرات مثبتی بگذارد. اما آزادسازی این منابع ارزی هم در این شرایط خوب است و اگر رفع تحریم‌ها ادامه‌دار باشد آثار خوبی بر اقتصاد کلان ایران خواهد گذاشت.

مصرف منابع برای اهداف مشخص

برخی از کارشناسان بر این باورند دولت تنها می‌خواهد از هیجان‌های آزادسازی استفاده کند تا منابع ارزی در دست مردم در بازارها آمده و با افزایش عرضه کار دولت برای مدیریت بازارهای مختلف آسان شود.

علی فراقی، کارشناس اقتصادی معتقد است: در چندماه گذشته احتمال برگشت پول‌های بلوکه‌شده ایران قوی‌تر شده و خیلی از افراد و تحلیلگران اثرات احتمالی این اتفاق را قبل از وقوع سبک و سنگین کرده بودند.

برخی از فعالان اقتصادی و تحلیلگران فعال در بازارهای مالی مختلف، آزادسازی پول‌های ایران را در تحلیل‌های خود لحاظ کرده بودند و به‌اصطلاح این خبر قبل از اینکه اتفاق بیفتد پیش‌خور شده بود. حداقل این دسته از فعالان اقتصادی تفاوت دیدگاه سرمایه‌گذاری در بازارهای مختلف نخواهند داشت.

فراقی می‌گوید: حتی سیاستگذار اقتصادی نیز قبل از آزادسازی محل خرج این پول را مشخص کرده است و تنها می‌خواهد از هیجانات احتمالی بازارها استفاده ببرد. در قسمت دیگر باید گفت هرچند افراد معدودی هنوز به‌دلیل اینکه استراتژی و تصمیمات خود را بر پایه قطعیت و اتفاق نهایی ترسیم کرده‌اند انتظار می‌رود در صورتی‌که این عمل به‌صورت کامل انجام شود و این منابع به چرخه اقتصاد وارد شود این تعداد از افراد بتوانند در بازه زمانی کوتاه‌مدت و میان‌مدت به‌واسطه سیگنالی که از این اتفاق دریافت خواهند کرد در بازار تأثیراتی را به‌وجود بیاورند.

منبع: روزنامه همشهری